

Historische Kring d'Oude School

Jaarverslag 2023

Inleiding

Het jaar 2023 was een jaar dat vooral in het teken stond van twee grote projecten die achter de schermen veel tijd en inzet van diverse medewerkers vroegen. Het verschijnen van het verzamelalbum "Kernachtig De Bilt" was het resultaat van het ene project. Dat werd verwezenlijkt in samenwerking met de Historische Vereniging Maartensdijk en het Online Museum De Bilt. De beeldbankgroep werkte hard aan het tweede project. Het resultaat daarvan zal begin 2024 het levenslicht zien. Dan kan via het internet ons fotoarchief bekeken worden.

Bestuur

In 2023 vergaderde het bestuur zes keer. Op de vergaderingen spraken we over bestuursaangelegenheden zoals o.a. de financiën.

Het aantal leden stabiliseert enigszins. Op 31 december 2023 bedroeg het aantal leden 349. Dat zijn er tien meer dan een jaar eerder. Maar 34 minder dan op 31 december 2020. Er kwamen in 2023 15 opzeggingen binnen. Voor de helft van dat aantal werd opgezegd wegens overlijden van het lid. Andere leden raken dikwijls bv. door ouderdom de interesse kwijt en zeggen hun lidmaatschap op.

Het bestuur is zich bewust van de terugloop van het aantal leden. Het bestuur probeert acties te organiseren die het ledenaantal weer wat kunnen opkrikken. In contacten met de Historische Vereniging Maartensdijk en de Historische Vereniging Den Dolder blijkt telkens weer dat ook zij worstelen met het werven van nieuwe leden. Wij zijn nu in ieder geval blij met de stabilisatie.

In november gingen wij in op een uitnodiging van het interim bestuur van de Historische Vereniging Maartensdijk. In een open gesprek hebben wij over en weer elkaar geïnformeerd over onze activiteiten. We spraken af in januari 2024 een vervolgesprek te hebben. We onderzoeken waar we elkaar kunnen ondersteunen en gebruik van de expertise die bij de een en de ander aanwezig is. Mogelijk zouden we ook gezamenlijk (voor zover nodig) inkopen kunnen doen. Denk hier bijvoorbeeld aan het aanschaffen van ict-materiaal.

Beide besturen hebben uitgesproken niet de intentie te hebben om te komen tot een fusie van beide verenigingen. Maar samenwerking op praktisch gebied lijkt wenselijk. Voor de leden blijft de eigen vereniging herkenbaar.

Ook met de Historische Vereniging Den Dolder, een andere buur, onderhouden we contacten.

Op 20 november heeft de voorzitter namens de vereniging bij een herdenking bij 'Het Kruis op de Berg' in Veenendaal bloemen gelegd bij het monumentje aldaar. Op die plek werden kort voor de bevrijding onze plaatsgenoten en verzetsstrijders Philip de Leeuw en Pieter ter Beek gefusilleerd.

In het bestuur hebben naast de voorzitter, penningmeester en secretaris leden plaats die actief zijn in de redactie van De Biltse Grift, de evenementencommissie en de werkgroep ict. Wij kunnen een beroep doen op Jaap Akkermans op het gebied van ict-vragen en -adviezen. We zijn op zoek naar vervanging van Jaap. Ook namens de onderzoeksgroep is er een plek in het bestuur vacant.

De Evenementencommissie kan ook aanvulling gebruiken.

De samenstelling van het bestuur in 2022 is als volgt:

Voorzitter Paul Meuwese

Secretaris Pieter Dissel

Penningmeester Heleen Rima

Namens de redactie BG Jan van den Hooff

Evenementencommissie Marcel Jansen

ICT Jaap Akkermans (advies)

Onderzoeksgroep vacant

Historisch spaaralbum

In november 2022 werd het bestuur van onze vereniging benaderd door Adfoylaty. Dat is een bedrijf dat in Nederland spaaralbums uitgeeft. Wij kregen de vraag voorgelegd of wij wilden meewerken aan een historisch spaaralbum over De Bilt dat uitgegeven zou kunnen worden in samenwerking met de PLUS supermarkt in Bilthoven.

Het bestuur raakte direct enthousiast en ging aan de slag. Het aantal mensen dat een bijdrage wilde leveren bleef wat aan de lage kant. Toen ontstond de gedachte de vraag ook neer te leggen bij de Historische Vereniging Maartensdijk en het Online Museum de Bilt. Ook daar werd het idee met enthousiasme ontvangen. Hierdoor werd het direct een gemeente breed project waarbij de drie historische organisaties waren betrokken. Het te maken album brengt een aantal facetten van de geschiedenis van onze huidige gemeente in beeld.

Eind januari 2023 maakten acht mensen namens de drie organisaties een start met het samenstellen van een album. Allereerst moesten we nadenken en overleggen hoe we het voor de geest hadden, over welke onderwerpen we wilden beschrijven, over de plaatjes die daarvoor beschikbaar zouden zijn en nog veel meer. Toen de periode van schrijven en plaatjes

toevoegen aanbrak, ontstond een heel druk e-mailverkeer tussen de auteurs en de coördinator en onze 'verbindingsvrouw' Annemarie Rima en Adfoylaty.

Natuurlijk liep niet alles zoals we ons van tevoren hadden gewenst, maar de problemen werden overwonnen. Dus eind goed al goed.

Op 9 september konden we bij de supermarkt in de Leijen een album presenteren waarin in 28 items de geschiedenis van onze gemeente in beeld werd gebracht met begeleidende teksten.

Ondertussen was al duidelijk geworden dat we met het historisch spaaralbum in de roos hadden geschoten. Het enthousiasme bij het publiek was groot. Vanuit de supermarkt kregen we daarvan signalen. Vanaf begin september kregen de klanten het album waarin de te sparen plaatjes geplakt konden worden, gratis. Bij het boodschappen doen werden de plaatjes uitgegeven. Het uitgeven van de plaatjes stopte op 2 december.

Om iedereen in de kans te geven het album 'vol' te krijgen werd op 8 december 2023 een ruilmiddag georganiseerd. Deze werd druk bezocht. Gedurende vier uur gingen heel wat plaatjes van hand tot hand.

Door medewerkers van de vereniging waren van tevoren al heel wat plaatjes gesorteerd op nummer. Dat bevorderde de snelheid bij het ruilen en aanvullen. Mensen lieten hun dubbele plaatjes achter als ze hun eigen album al vol hadden. De restanten, ook die nog bij de supermarkt waren, zijn bij de Historische Kring in beheer.

'Kernachtig De Bilt' is samengesteld door Veroniek Clerx, Kees Dorrestijn, Leo Janssen, Paul Meuwese, Abe Postema, Annemarie Rima, Wilma Storimans en Joke van der Wiel. Ellen Drees heeft voor verschillende items nader onderzoek verricht.

Onderzoeksgroep en bibliotheek

We hebben (nog steeds) niet vergaderd als groep. Wel zijn er vragen van individuele bezoekers beantwoord en hebben we voor onze bibliotheek voorwerpen en boeken in ontvangst mogen nemen. Heel af en toe werd er een boek verkocht uit onze restantenkast.

Via de secretaris komen regelmatig vragen binnen die op de website gesteld zijn. Dat geldt ook voor Facebook. Nadeel is dat het aantal bezoekers op de Kometenlaan wat achter blijft waardoor bijv. geen ledenwerving op bezoekomomenten kan plaats vinden.

Voorbeelden van vragen: een vraag over gegevens betreffende een opa die in het verzet was en een vraag naar onderduikadressen: gegevens konden we niet verstrekken omdat dit soort activiteiten nauwelijks zijn vast gelegd.

Een aantal malen konden we mensen blij maken met een verwijzing naar de website van Delpher om hun gevraagde gegevens daar in te voeren. Ook kwam men onze bibliotheek raadplegen.

Een bijzondere vraag kwam van iemand die wilde weten wat de waarde was van een postzegel met de afbeelding van een lampenkaprandje. Dit in verband met een veiling.

Verder hebben we gegevens verstrekt aan het Online Museum en aan de Historische Vereniging Maartendijk.

Ellen Drees krijgt regelmatig vragen binnen waar ze vervolgens zelf onderzoek naar verricht. En dan de vragensteller antwoord geeft.

De Biltse Grift

De redactiecommissie is in 2023 uitgebreid en bestaat nu uit negen leden:

Voorzitter: Jan van den Hooff, eindredacteur: Henri L'Honoré Naber, secretaris: Edith de Weger-Dahmen, lay-out: Loes Meijer, correctie en redactie: Joke van der Wiel en Corry van der Hoeven, redactie: Kees Floor, Ed Heuvink en Abe Postema

Voor de uitgaven van 2023 heeft de redactiecommissie vier keer fysiek vergaderd, was er intensief e-mailcontact en werd onderling nog aanvullend overlegd. De redactiecommissie is voortdurend op zoek naar nieuwe kopij voor het blad, waarbij ze probeert meerwaarde te bieden met unieke artikelen. Dus niet overname van stukjes die al in het Online Museum of in een lokaal krantje hebben gestaan, maar verdieping van de reeds bestaande kennis. Daartoe wordt veel eigen onderzoek gedaan.

In 2023 verschenen vier edities van De Biltse Grift, met in totaal 20 artikelen. In het bijzonder is aandacht besteed aan drie 'honderdjarigen': de Woudkapel, de WVT en Groei en Bloei. Als altijd streefde de redactie er ook in 2023 naar, afwisselende artikelen van verschillende schrijvers over de geschiedenis van De Bilt te presenteren. Zo werd verder aandacht besteed

aan: 'de blote borsten van ds. Sanderus', een titel die wel uitnodigde om het artikel te lezen, maar die de lezer misschien aanvankelijk op een verkeerd been zette. Gerrit Bloothoofd beschreef zijn ontdekking van een kraamkliniek, die midden in de eerste villawijk van Bilthoven was gevestigd. In de periode dat in Nederland uit onvrede veel vlaggen omgekeerd wapperden schreef Henri L'Honoré Naber over de geschiedenis van de Hollandse driekleur en hoe men moet omgaan met het nationale dundoek. Jacques Reijniers ging in op de geschiedenis van 'De firma Jean Heybroek, groothandel in IJzerwaren, Tuin- en Landbouwartikelen te De Bilt-Station'. Wouter van Dijk, senior collectiebeheerder bij het RHC Vecht en Venen beschreef de bouw van de markante watertoren van Bilthoven. Kees Floor schreef over Paulus Ruysch, een man met heel veel functies en een van de oprichters van de Dorpskerk in de Bilt. Later schreef hij nog een artikel over de ANWB-bewegwijzering in de Bilt en Bilthoven van meer dan een eeuw geleden. Abe Postema belichtte de ontwikkeling van de observatietoren van het KNMI. Ruud Top (ja, de kleinzoon van) gaf een impressie over de historie van bakkerij Top vanaf begin 1900. Jan Willem Verloop, Anne De Boer en Ellen Drees schreven over de laatste particuliere eigenaren van het Landgoed Jagtlust met unieke foto's uit het familiearchief en Ellen Drees toonde aan de hand van oude documenten en een kasboekje aan, dat de firma Copijn een belangrijke rol speelde bij de aanleg en onderhoud van de landschapstuin rond Jagtlust. Een bedrijf dat wél 100 jaar geleden werd opgericht, maar niet de 100 jaar haalde was het Biltsech Auto Bedrijf, dat busdiensten onderhield tussen Bilthoven, De Bilt, Utrecht en Zeist. Fred en Loes Meijer en Kees Floor schreven erover. Annemarie Luksen-IJtsma deed archeologisch onderzoek langs de Melkweg tussen 2009 en 2022, voordat de nieuwbouw begon en zij schreef over de verrassende vondsten die daar zijn gedaan. Tenslotte blijft één van de foto's van Hans Lägers, die we als bijzondere vondst in het decembernummer van 2022 plaatsten, nog een raadsel. In het maartnummer ging Bert Jansen (een van de geïnteresseerde lezers) er uitgebreid op in. Dat leidde tot een verdere zoektocht, waarbij we ook het Historisch Genootschap van Zeist om raad vroegen. We zijn er nog niet uit, waar de vermeende foto van de Utrechtse Straatweg is genomen. We zoeken verder en staan open voor suggesties.

In 2023 zijn we ook begonnen met een nieuwe rubriek: het observeren van kleine details op oude foto's. We leiden de lezer langs onopvallende beelden op de foto en gaan kort in op de bijbehorende geschiedenis. We hopen zo de oude foto's in een levendig perspectief te plaatsen en de lezer op een andere manier naar de foto's te laten kijken. Wim Krommenhoek en Henri L'Honoré Naber hebben zich daarmee belast. We hopen in de komende afleveringen deze rubriek voort te zetten maar, omdat uitzoeken en beschrijving van details erg veel tijd vergt, zijn we wel erg benieuwd naar wat de lezer ervan vindt. We ontvangen graag reacties.

Voor iedere uitgave van De Biltse Grift werd als aankondiging een artikel met een prikkelende titel naar de lokale krantjes gestuurd. Helaas werd het niet altijd, of soms veel te laat (b.v. ons decembernummer) geplaatst. Dat is jammer.

Veel bewoners van De Bilt en Bilthoven herinneren zich nog wel verhalen van vroeger. Veel verhalen, die het waard zijn om vast te leggen, gaan verloren. De redactie nodigt daarom iedereen, die een interessant verhaal heeft, uit om contact op te nemen.

In de redactiecommissie is nog plaats voor één of twee nieuwe leden. Heeft u affiniteit met de plaatselijke geschiedenis of met de Nederlandse taal, of heeft u ervaring met tekstwerk of met fotobewerking e.d., neem dan contact met ons op.

Overzicht van de in 2023 verschenen artikelen in De Biltse Grift :

Maart:

Noud Vos:	100 jaar vereniging Woudkapel
Dick Berents:	De blote borsten van dominee Sanderus
Gerrit Bloothoofd:	Een kraamkliniek in De Bilt Station
Henri L'Honoré Naber:	De Nederlandse vlag
Wim Krommenhoek:	De Bilt op oude foto's
Kees Floor:	Een veelzijdige schout
Bert Jansen:	Reactie op het artikel van Hans Lagers

Juni:

Karima Kaddouri, Fred en Loes Meijer:	100 jaar WVT
Jacques Reijniers:	Jean Heybroek N.V.
Wouter van Dijk:	De bouw van de watertoren van Bilthoven
Kees Floor:	Vooroorlogse ANWB-wegwijzers in De Bilt en Bilthoven
Wim Krommenhoek:	Observatie historische foto's: Pioniers
Abe Postema:	Vroeger en Nu: De observatietoren van het KNMI

September:

Ellen van de Vrugt,	
Henri L'Honoré Naber:	Een terugblik op 100 jaar Groei en Bloei
Ruud Top:	De Bilt toen en nu – Over de verbouwing van een bakkerij
Jan Willem Verloop, Anne de Boer en	
Ellen Drees:	Hendrik en Fusina Verloop-de Lange, de laatste particuliere eigenaren van Landgoed Jagtlust, 1906 – 1928

December:

Fred en Loes Meijer en Kees Floor:	Het Biltse Auto Bedrijf en de bus naar Bilthoven
Annemarie Luksen-IJtsma:	Bilthoven voordat het Bilthoven was – het ontstaan van

Ellen Drees:
Wim Krommenhoek en
Henri L'Honoré Naber:

Nieuwe of Nije Veen
Enkele documenten over Jagtlust
De eerste auto's in De Bilt

Huisvesting

Wij werken met veel plezier in de ruimte aan de Kometenlaan die in 2022 grondig is gerenoveerd. De diverse werkgroepen als de beeldbankgroep, de onderzoeksgroep, de evenementencommissie, het bestuur, de redactie van de Biltse Grift houden hun vergaderingen op de Kometenlaan.

Wij verlenen gastvrijheid aan de Stichting 'Werkgroep Behoud Jagtlust'. Deze stichting gebruikt onze ruimte om te vergaderen.

In maart 2024 zitten we al weer 12½ jaar op de Kometenlaan.

Evenementencommissie

9 januari, Tentoonstelling 30 jaar Historische Kring in het LICHTRUIM (IDEA)

11 januari, Nieuwjaarsbijeenkomst in de Noordpool voor de vrijwilligers. Lezing door Corine Hazelzet over geschiedenis OLV-kerk te Bilthoven

13 februari Tentoonstelling 30 jaar Historische Kring in de kunstgang in JAGTLUST

3 maart Tentoonstelling 30 jaar Historische Kring bij MENS DE BILT

22 maart Lezing Dick Beerends na ALV bij WVT over de geschiedenis van de Bilt.

29 maart, Wie kent de Bilt kwis in het LICHTRUIM

1 september, start Tentoonstelling 100 jaar OLV kerk te Bilthoven. Was te zien tot medio oktober

9 september, Tentoonstelling in de Oude School over de geschiedenis van de Oude school

16 oktober tentoonstelling over de Oude School bij MENS DE BILT

17 november, tentoonstelling Dorpsleven in de Bilt bij MENS DE BILT

8 december Ruilmiddag Spaaralbum Kernachtig de BILT van Supermarkt Plus bij WVT met medewerking van samenstellers boek.

De Commissie Evenementen bestond uit Margret Idsinga- Ton de Boer – Donald Noorhoff – Henk Rietveld - Marcel Jansen en Corinne Hazelzet (OLV-kerk)

Beeldbankgroep.

Sinds maart 2023, nadat het bestuur de goedkeuring had gegeven om de beeldbank van de Historische Vereniging online te gaan plaatsen, is er lang gekoesterde wens van de beeldbankgroep in vervulling gegaan.

Na gedegen onderzoek door een werkgroep bestaande uit Jaap Akkermans, Ton de Boer en Annemarie Rima de keuze gevallen op het hostingbedrijf Devent-IT.

Wij denken dat dit een prachtige manier is om onze vereniging te profileren. Er staat nu een pilot van de beeldbank op de website van de vereniging die regelmatig bezocht wordt. De sociale media wordt ook goed bezocht zoals Facebook, Twitter (nu X) e.d. Daarop ontvangen we mooie en leuke reacties. Dit mede door het succes van het plaatjesalbum “Kernachtig De Bilt”.

De belangstelling blijkt ook uit de verzoeken die binnenkomen via het email-adres van de beeldbankgroep en waarbij gevraagd wordt naar beeldmateriaal. Het publiceren van de beeldbank gaat zeker toegevoegde waarde hebben voor onze vereniging. Momenteel zijn circa 13.000 foto's met bijbehorende informatie in de te publiceren beeldbank ingevoerd door Heleen Rima, Annemarie Rima en Ton de Boer. We zijn aan het nadenken over een feestelijke lancering van de beeldbank in 2024. Dat wordt waarschijnlijk in de maand maart. Wij willen daarbij publiciteit genereren door gebruik te maken van zowel offline kanalen (kranten – RTV De Bilt – Gemeente) als online (Website – Facebook e.d.). Tevens is het vermelden waard dat Jan van den Heuvel en Leo Janssen zich hebben ontfemd over onze prachtige collectie ansichtkaarten. Deze collectie die Jan van der Heijden aanlegde, hebben zij opnieuw gerangschikt en in nieuwe ordners geplaatst. Dank daarvoor. Zie ook onder ICT/ website.

ICT / Website / sociale media

De website is het populairste kanaal van de HK met in 2023 37.000 unieke bezoekers, zo'n 3100 per maand en een stijging van 12% t.o.v. 2022.

De facebook-pagina had dit jaar 2996 bezoekers, in 2022 waren dit er 932. Een stijging van 220%. Deze spectaculaire stijging is voor het grootste deel toe te schrijven aan berichten over het Spaaralbum "Kernachtig De Bilt". Het plaatsen van foto's blijft ook bezoekers trekken en genereert de meeste reacties. Nog wat statistieken: het aantal volgers bedroeg 759 (in 2022: 688), de man-vrouw verhouding is 46%-54%, 87% van de bezoekers is boven de 45 jaar en 80% komt uit de gemeente De Bilt.

In 2023 zijn 16 tweets gepost op Twitter (heet nu X) en hebben we 35 volgers. In totaal hebben 2771 mensen in 2023 onze tweets bekeken (in 2022: 1840). De tweet in januari over de tentoonstelling 30 jaar Historische Kring werd maar liefst door 1018 mensen bekeken.

We zijn blij dat we Annemarie Rima bereid hebben gevonden om samen met Harry Luiten, de webmaster op de achtergrond, de sociale media, m.n. Facebook te onderhouden.